

Škofija Murska Sobota
Dioecesis Sobotensis
Gregorčičeva 4
9000 Murska Sobota
www.skofija-sobota.si

Sinodalno poročilo

Škofija Murska Sobota

Curia episcopalis Sobotensis

Gregorčičeva ulica 4, SI-9000 Murska Sobota, Slovenija
Telefon: + 386 590 80 617, e-pošta: pastoralna.sluzba@skofija-sobota.si
www.skofija-sobota.si

Številka: 139/22

Datum: 15.6.2022

Sinodalno poročilo Škofije Murska Sobota

Uvod – potek sinodalnega dogajanja

Sinodalno dogajanje v Škofiji Murska Sobota se je začelo z uvodno sveto mašo v Odrancih, 17. oktobra 2021, ki jo je vodil škof dr. Peter Štumpf, povabljen in navzoč je bil tudi škof evangeličanske Cerkve v Sloveniji mag. Leon Novak. Svete maše so se udeležili tudi številni duhovniki in verniki.

3. novembra 2021 je v Kančevcih potekala skupna sinodalna rekolekcija duhovnikov s škofom dr. Petrom Štumpfom.

Škof dr. Peter Štumpf je 14. oktobra 2021 imenoval 23 članov škofijskega sinodalnega odbora. Člani so pokrivali naslednja področja: liturgija in pastoralno-teološko izobraževanje, mladinska pastorala, duhovniki, redovniki in redovnice, izobraženci, katehistinje in kateheti katehisti, ekumenizem, dobrodelnost, zakonske skupine, romske skupnosti, župnijski pastoralni sveti. Škofijski sinodalni odbor se je prvič srečal v Kančevcih 13. november 2021. Tudi na tem srečanju je bil navzoč škof Evangeličanske cerkve v Sloveniji mag. Leon Novak.

Škof je napisal pastirsko pismo o sinodi in duhovniki so ga prebrali vernikom pri sv. mašah na 1. adventno nedeljo, 28. novembra 2021. Škofija je izdala zgibanko o sinodi z molitvijo za sinodo, ki so jo duhovniki razdelili med vernike in vsa škofija je začela moliti molitev za sinodo. Zgibanka na kratko opiše sinodo in posameznikom zastavi sinodalna vprašanja na katera so lahko odgovorili vsi verniki. (Kaj me pritegne in povezuje s Cerkvijo? Kaj me moti, česa si želim manj? Kaj potrebujem za ohranjanje in poglobljanje vere in kaj si želim? Kaj sem pripravljen/a narediti za rast skupnosti – občestva). Mladi so jo objavili tudi na spletu v obliki ankete.

V iskanju sinodalne poti je vodstvo Škofijske Karitas Murska Sobota 18. novembra 2021 k sodelovanju povabilo voditelje in sodelavce župnijskih Karitas. Prav tako so 16. februarja 2022 k sodelovanju povabili 15 župnijskih voditeljev skupin za starejše. V ta namen so pripravili gradivo: »Vidiki 'živete sinodalnosti' Cerkve in vprašanja za pogovor v župnijskih karitativnih skupinah«.

5. januarja 2022 je bila v Kančevcih skupna mesečna rekolekcija vseh duhovnikov škofije na čelu s škofom dr. Petrom Štumpfom. Gost srečanja je bil apostolski nuncij v republiki Sloveniji nj. eksc. msgr. dr. Jean-Marie Speich.

Škofijski odbor za sinodo se je sestal na delavnem srečanju v Kančevcih, 26. februarja 2022. Na njem so bila podana poročila odgovornih za posamezna področja. Sledil je pogovor o nadaljnjem delu.

5. marca 2022 je mag. Simon Štihec, odgovoren za ŽPS v škofiji, v Kančevcih organiziral delovno srečanje predstavnikov ŽPS o sinodalnih temah. Po skupinah so govorili o vseh desetih sinodalnih tematskih sklopih, sledila so poročila in škofova spremna beseda.

14. maja 2022 je bilo v Kančevcih sinodalno srečanje cerkvenih pevcev, zborovodij in organistov z molitvijo, pogovorom, slavljenjem in sveto mašo. Srečanje sta vodila organistka Nataša Preglav in zborovodja in organist Mitja Medved, voditelj Škofijskega odbora za organiste.

Na tajništvu Pastoralne službe se je ves čas zbiralo prispevke posameznikov in članov škofijskega odbora za sinodo odgovornih za posamezna področja. Na tajništvo so prispeli prispevki sinodalnega dogajanja v ŽPS (Franc Hozjan), liturgičnih sodelavcev po župnijah (dr. Julka Nežič), župnijskih in škofijskih Karitas (Jožef Kociper), duhovnikov (Aljaž Baša), redovnikov in redovnic (s. Simona Komar), mladih (Aljaž Baša), katehistinj in katehistov (Anica Pušnik in Monika Zanjkovič), zakonskih skupin (Sonja in Gorazd Tivadar), Romov (Sonja Horvat). Prispevke posameznikov na vprašalnik je povzel g. Martin Dolamič - Konrad.

Zahvalno srečanje članov škofijskega odbora za sinodo z mašo, ki jo je vodil škof dr. Peter Štumpf, je bilo v Kančevcih, v nedeljo, 8. maja 2022 ob 15. uri.

Tajništvo sinode Škofije Murska Sobota je imelo svoje zadnje srečanje v Kančevcih v torek, 1. junija 2022. Na njem smo pregledali gradivo in naredili koncept za sklepno poročilo.

Zahvalna sveta maša ob sklepu škofijskega dela sinode je bila na praznik zavetnikov murskosoboške škofije sv. Cirila in sv. Metoda, v torek, 5. julija 2022 ob 19. uri v murskosoboški stolnici.

Značilnost naše škofije – pregled stanja v Škofiji Murska Sobota

Škofijo Murska Sobota je 7. aprila 2006 ustanovil papež Benedikt XVI. Ozemlje murskosoboške škofije je bilo odcepljeno od severovzhodnega dela tedanje mariborske škofije. Prvi murskosoboški škof je postal msgr. dr. Marjan Turnšek, ki je upravljanje škofije prevzel 10. junija 2006. Po premestitvi v Maribor je bil za njegovega naslednika 28. novembra 2009 imenovan dotedanji mariborski pomožni škof msgr. dr. Peter Štumpf. Zavetnika škofije sta sveta brata Ciril in Metod. Značilnosti škofije Murska Sobota:

- Škofija obsega 1.102 km²; število prebivalcev: 110.198; število katoličanov: 83.916 (76,15 %), ca. 8.000 evangeličanov, nekaj binkoštnikov, nekaj raznih sekt; Dekanije: 3 (Lendava, Ljutomer in Murska Sobota); Župnije: 36 (od tega jih je šest v soupravi; tri župnije pa upravljajo redovniki); Duhovniki: 47, redovni duhovniki: 12 (OFMCap, OFMConv, SDB); Redovnice: 20 (OSC, FBS, FMA, SKR, DKO); cerkve in kapele: 161.
- Škofija Murska Sobota leži na skrajnem severovzhodu Republike Slovenije in meji na tri države: Avstrijo, Madžarsko in Hrvaško. Od vseh šestih škofij v Sloveniji, je Škofija Murska Sobota najmanjša po površini in ima najmanj prebivalcev. Poleg maternega slovenskega jezika so prisotni tudi madžarsko in hrvaško govoreči verniki in Romi. Značilna je socialna razslojenost, velika razlika med Goričkim in dolnjim delom Prekmurja ter dnevne migracije v Avstrijo. V dolnjem delu so ljudje bolj vezani na razna podjetja, značilne so dnevne migracije v Maribor, Ljubljano in v druge kraje. Pokrajina je večinoma kmetijska, prevladuje industrijsko kmetijstvo, poleg tega je tudi nekaj večjih kmetij.
- Škofija Murska Sobota ima dva svetniška kandidata. Danijel Halas, mučenec, je bil župnik v Veliki Polani, Alojzij Kozar pa župnik v Odrancih. Za Danijela Halasa se je škofijski postopek začel leta 2000 in je bil končan 19.2.2014, 2.4.2014 pa je bila dokumentacija predana Kongregaciji za zadeve svetnikov. Sedanji postulator je dr. Franc Maršič. 29. decembra 2015 je škof dr. Peter Štumpf izdal Odlok o začetku škofijskega postopka za beatifikacijo Božjega služabnika duhovnika Alojzija Kozarja in imenoval člane cerkvenega sodišča, teološka cenzorja in člane zgodovinske komisije. Postulatorka je Klavdija Dominko.
- Za vernike v škofiji je značilna močna tradicionalna vernost, zavezanost ljudskim pobožnostim, ki nagovarjajo predvsem starejše. Značilen je veliki razpon v veri med starejšo generacijo in generacijo mladih.
- Velik vpliv na prebivalstvo imajo lokalni mediji, ki jih obvladuje leva politična stran.
- Naša škofija je, kar se tiče pastore, povezana z ostalimi slovenskimi škofijami, čeprav ne dovolj. Povezujemo se tudi s kristjani na Hrvaškem in na Madžarskem.

- Prekmurje kot del škofije leži na obrobju slovenskega prostora in nas ostala Slovenija (še) ni sprejela za svoje, kar se pozna tudi v Cerkvi. Številni duhovniki se srečujejo in se povezujejo z duhovniki na Madžarskem in Hrvaškem.

Povzetek sinodalnega dogajanja v Škofiji Murska Sobota

Razmišljanja in pobude so podale razne skupine in posamezniki. Iz zapisov razberemo skrb za Cerkev in pripravljenost, da tudi sami naredijo kakšen korak k izboljšanju razmer.

Duhovniki

Duhovniki, zbrani na sinodalni dekanijski rekolekciji v Kančevcih, 3. novembra 2021, so spregovorili o sinodalnih vprašanjih in podali sledeče ugotovitve:

Duhovniki smo bratje, vsak duhovnik je moj sobrat in bratstvo med duhovniki je potrebno gojiti, se zanj zavestno truditi. Korona je pokazala, da duhovniki nismo ravno bratje. Lahko bi se tu in tam vsaj slišali po telefonu.

Duhovniki moramo najprej sami poslušati navdihe Svetega Duha, da bomo lahko prisluhnili ljudem. Premalo poslušamo ljudi in premalo poslušamo tudi sobrate.

Najbolj pomemben je odnos duhovnik – duhovnik in duhovnik – škof. Duhovniki med seboj, pa tudi s škofom, moramo govoriti odprto, si povedati lepe stvari, pa tudi stvari, ki bolijo.

Lepo je bilo, ko smo se v času korone duhovniki srečevali v molitvi po zoomu. Potrebna je skupna molitev, po molitvi pa tudi druženje in pogovor.

Potrebna je enotnost med duhovniki in timsko delo. Spolne zlorabe nekaterih so vnesle v škofiji veliko trpljenja žrtev, needinosti, strahu, dvomov o lastni veri. Škof je ukrepal po navodilih cerkvenega prava in drugih dokumentov Cerkve. Naloga škofije je tudi, da poskrbi za preventivo v smislu, da do teh zlorab ne pride in omogoči žrtvam vso potrebno strokovno pomoč. Škof je za reševanje tega področja znotraj Krajevne cerkve ustanovil Urad za sprejemanje prijav spolnih zlorab.

Nekateri laiki so duhovnikom pripravljene pomagati, drugi ne. Pomembno je, da pripravljamo in vzgajamo laike za njihovo poslanstvo. Vendar je težko priti do ljudi, jih spodbuditi za opravljanje njihovega poslanstva v Cerkvi in v družbi.

Župnijski pastoralni sveti

Člani ŽPS so svoje mnenje izrazili na sinodalnem srečanju v Kančevcih, 5. marca 2022.

Prijatelji (tovariši) na poti: Epidemija nas je odtujila, povezani smo bili le preko zooma. To so dobro izkoristili mladi, ki so dovzetni za novejšje komunikacijske pridobitve. Člani ŽPS naj bi storili več za povezanost vseh v župniji, tudi s tem, da je vsak član vsaj še ene skupine. Potrebno je več občestvene molitve. Vsaka skupina v župniji naj pripravi kakšen dogodek. Iskati je potrebno nove poti oznanjevanja, npr. tečaj Alfa. Škof je ob tem dodal, da naj bo Cerkev še naprej odprta, domača, kjer bodo vsi sprejeti, kjer se lahko vsak od nas sreča z Bogom. Spomnil je na izvenzakonske skupnosti in povabil k iskanju načinov srečevanja z njimi.

Jasno spregovoriti: V adventu smo po župnijah prisluhnili pismu škofa ordinarija o sinodi. O njej smo se pogovarjali v ŽPS. Vero živimo z osebnim zgledom in pričevanjem. Premalo je možnosti srečanj, druženj, da bi lahko odkrito povedali svoje mnenje. Tisti, ki ne hodijo v cerkev, so največji kritiki. Ob tem je škof povedal, da je v Cerkvi svoboda, kjer vsak lahko pove, kar želi. Vendar Cerkev ima verski nauk, ima svoje zakone, ki imajo en sam namen: rešitev duš. Člani ŽPS naj ne čakajo doma, ampak se družijo in opravljajo svoje poslanstvo.

Ekumenizem: Naša aktualna ekumenska stvarnost je, da imamo vse več mešanih zakonov. Živimo in delamo skupaj. V mešanih zakonih izstopa izziv glede verske vzgoje. V preteklosti je bilo več težav. Zdaj je več sodelovanja, razumevanja. Povezujemo se, sodelujemo. Škof je spomnil na dobro izkušnjo srečevanja predstavnikov verskih skupnosti, opozoril pa, da manjka skupna molitev teh predstavnikov. Podprl je predlog, da bi v Kančevcih pripravili ekumensko srečanje mešanih družin.

Oblast in sodelovanje: Udeleženci so predstavili primere dobre prakse, škof pa je dodal, da je prišla ura laikov. Duhovnik vse bolj postaja pastir, duhovni voditelj, oznanjevalec in delavec zakramentov. Potrebno je vzgajati laike za službo kateheta in za druge dejavnosti.

Razločevati in se odločati: V župniji se je potrebno več pogovarjati. Vrata so odprta za vse, ki želijo priti, sodelovati in pomagati. Škof je pripomnil, da vsak katehist v škofiji katehizira v imenu škofa ordinarija, ki predstavlja Cerkev. Potrebuje škofovo poslanstvo – kanonično misijo. Župnik naj bedi nad katehisti v župniji, se z njimi srečuje in skrbi za njihovo duhovno in strokovno formacijo. Možnost formacije daje Katehetsko pastoralna šola.

Svoje mnenje so izrazili še drugi člani ŽPS, ko so odgovarjali na vprašanja, ki jih je zanje pripravil duhovnik Franc Hozjan.

Našteli so številne dobre izkušnje: svetnike, dobre duhovnike, Božjo besedo in zakramente, Cerkev in cerkvena občestva ter njeno odprtost in pozornost do vseh ljudi. Pokazali pa so tudi na slabe izkušnje: Pomanjkanje svetih duhovnikov in vernikov. Nesoglasja med verniki in odrinjenost mladih. Duhovnike hromi birokracija, da jim zmanjkuje časa za duhovniško delo. Slabe posledice je pustil poskus finančne samopreskrbljenosti Cerkve in nato finančni propad mariborske nadškofije. Ena izmed slabih izkušenj ob epidemiji je bila prepoved obiskovanja svetih maš in drugih obredov. Mediji na splošno mečejo slabo luč na duhovnike, Cerkev in vero. Prepočasno reševanje problemov pedofilije in spolnih zlorab. Veliko članov je odgovorilo, da nimajo nobenih slabih izkušenj.

Kakšne korake naj delamo za spremembo na boljše? Nujno je treba slediti smernicam papeža Frančiška, tako duhovniki kot verniki. Prizadevati si je potrebno za živo molitev in odprtost Svetemu Duhu. Vzgajati je potrebno za pripadnost Cerkvi, za občestvo. Potrebna je večja toleranca do drugače mislečih. Duhovnik mora iti čim več med ljudi. Mladim je potrebno na zanimiv in mikaven način predstaviti duhovniški poklic. Za pisarniška dela je potrebno pritegniti in aktivirati laike.

Člani ŽPS menijo, da verniki v Cerkvi niso odrinjeni. Tudi ženske in mladi lahko najdejo svoj prostor, če le hočejo. Oddaljene in drugače misleče je potrebno nagovarjati z odprtostjo in spoštovanjem.

Da bi bili vsi verniki čim bolj vključeni v bogoslužje, jih je potrebno že od malega k temu navajati. Potem lahko sodelujejo kot bralci, pevci, odrasli ministranti, prvi molivci in voditelji bogoslužja, ko duhovnik ne more.

Člani ŽPS podpirajo javne delavce, ki se za skupno dobro zavzemajo, še posebej, če delajo na temelju krščanskih vrednot.

Misijonsko usmerjen kristjan mora biti najprej sam človek vere, ki živi iz zakramentov, brani Božje besede in molitve. Rad mora imeti Boga in ljudi ter biti sočuten, potrpežljiv in pozitivno naravnani. Naše misijonarjenje pokažimo z zdravim ponosom, z veseljem, s svojo pokončno držo.

Redovniki in redovnice

KORUS je vse slovenske redovne skupnosti povabil na sinodalno pot in k odgovorom na sinodalna vprašanja. Vsaka redovna skupnost je to naredila po svojih možnostih in na svoj način. V naši škofiji so bratje kapucini v Kančevcih, bratje minoriti v Turnišču, Don Boskovi salezijanci v Veržeu, ter sestre klarise v Turnišču, sestre salezijanke – FMA v Murski Soboti, sestre frančiškanke Brezmadežne v Veržeu, sestre križniškega reda v Ljutomeru in sestra družine Kristusa Odrešenika v Bogojini.

Redovniki in redovnice so v sinodalnem procesu sodelovali na različnih ravneh, tako v škofiji kakor tudi na slovenski ravni in so svoja mnenja podali v okviru osrednjih slovenskih redovnih skupnosti.

Katehistinje in katehisti

Pomemben se jim zdi osebni vidik, občestvo, službe in služenje v Cerkvi. Na razpolago dajo darove, talente, ki so jim dani in prav to, da zmorejo in želijo, je vez, ki pritegne in žene naprej.

Motijo jih slabi medsebojni odnosi med samimi duhovniki ter duhovniki in občestvom, neenotnost po župnijah pri verski praksi in podeljevanju zakramentov, odnos vernikov do Cerkve.

Želijo si: manj razdeljenosti in slabih odnosov med duhovniki in verniki; manj vzvišenosti duhovnikov, manj blatenja, klevetanja in mlačnosti med verniki, več sočutja in zaupanja do duhovnika, da lahko opravlja svoje duhovniško poslanstvo kot srednik med človekom in Bogom.

Katehetski pristopi so uspešni takrat, ko duhovniki in katehisti sodelujejo in se med seboj podpirajo.

Pomembno je, da se otroci počutijo sprejete. Potrebno je pokazati empatijo do vsakega, saj ima vsak svojo pot vere, vsak je drugačen. Katehist naj moli za otroke in njihove družine, ki so mu zaupani, vključuje naj nove metode in gre naprej s časom, da bo lahko posredoval Božjo besedo.

Prvi katehetje, vzgojitelji, so starši. Katehist pri verouku pa naj sam določi, katerim vsebinam bo dal prednost in kako bo izpeljal katehezo. Prav pa je, da se izbira v okviru cerkvenega leta. Stiska otrok je velika, saj podpora staršev ni dovolj ali je sploh nimajo. So pa otroci v večini primerov dojemljivi in odprti.

Kot katehisti in katehistinje delujemo v imenu Cerkve in moči poslanstva, ki nam je zaupano. Zavedamo se, da je podajanje vere milostni trenutek za nas in za otroke. Vsaditi moč evangelija v srce zahteva poznavanje Sv. pisma in brezpogojno ljubezen. Raznolike in razbite skupnosti (predvsem družine) po naših župnijah čakajo, da jim predstavimo Boga kot ljubečega Očeta. Že s svojim življenjem po veri, s prejemanjem zakramentov in zglednim življenjem katehet pričuje za vero, za Kristusa.

Škof je na delovnem srečanju sinodalnega odbora v Kančevcih navzoče seznanil, da se uvaja služba kateheta v škofiji, kar se mu zdi nujno potrebno. Gre za službo, ki je animacijska, ki formira, spodbuja in daje smernice. Ob tem je spomnil, da so kateheti v Afriki in nekaterih drugih misijskih deželah nosilci vzgoje za vero in katehiziranja.

Liturgični sodelavci

Liturgični sodelavci so podali svoja razmišljanja glede maše in drugih oblik pobožnosti.

Maša: Da bo imela maša res vpliv na življenje posameznika in župnije, je potrebno vernikom pomagati, da jo bodo sprejeli kot vrednoto; k njej vabiti na »mehki način«, ne uporabljati prisile; poskrbeti, da se bodo pri maši vsi dobro počutili (tako odrasli kot otroci in mladi).

Ker nas sinoda opozarja, da smo skupaj na poti, naj bo poudarek na občestvu – biti skupaj pred Bogom in z drugimi, in to med mašo (sodelovanje, delitev vlog) in po njej (srečanja pred cerkvijo ipd.).

Zaradi pomanjkanja duhovnikov je treba skrbeti za sodelovanje med župnijami in za »delitev dela« med duhovniki dekanije.

Drugi zakramenti: Župnijsko občestvo potrebuje temeljito vzgojo za posamezne zakramente. Gotovo je potrebna posebna priprava na krst, birmo in poroko, potrebne pa so zlasti pridige, ki bi naj osvetlile pomen posameznega zakramenta za človekovo življenje.

Ljudske pobožnosti: Ljudske pobožnosti so še vedno priljubljene, zlasti med starejšo populacijo, medtem ko so – vsaj nekatere – za otroke in mladino »zastarele«. Mlademu rodu je treba pomagati, da bodo v dosedanjih pobožnostih odkrili vsaj nekaj prvin, ki jih bodo lahko sprejeli. Skupaj z mladim rodom je treba iskati nove oblike pobožnosti, ki jih bodo nagovorile in pritegnile.

Verski ljudski običaji in družinska molitev: Verski ljudski običaji, ki jih prakticirajo družine, in družinska molitev, imajo pri poglobitvi vere in pri verski vzgoji otrok in mladine odločilen pomen, saj versko znanje dopolnjujejo in ga prenašajo v življenje.

Pomembno je sodelovanje vernikov pri svetih mašah. Že otroke in mladino, pa tudi odrasle vernike, je treba poučiti o pomenu in vsebini telesnih drž. To naj bo vključeno v katehezo in razloženo tudi pri bogoslužju. Prednost pred teološko razlago ima razlaga drž, ki jih uporabljamo v vsakdanjem življenju.

Skrb za ljudsko petje: Organisti in kantorji naj imajo 5 do 10 minutne pevske vaje pred mašo.

Posebno skrb je treba posvetiti otrokom in mladini, da ne bodo izključeni iz ljudskega petja in bodo smeli med mašo zapeti tudi kakšno »otroško« ali »mladinsko« pesem.

Vsak župnik naj bi poskrbel, da bi bilo v župniji dovolj bogoslužnih sodelavcev in da bi bili primerni za opravljanje te službe: ministrante, izredne delivce obhajila, bralce Božje besede, organiste in cerkvene pevce. Na župnijski, dekanijski in škofijski ravni je potrebno poskrbeti za srečanja, namenja verski izobrazbi in duhovni poglobitvi.

Pri sveti maši mora biti vsak nagovorjen, da bo lahko aktivno sodeloval in se srečal z Bogom in sočlovekom. Ker so pri župnijski maši navzoči tudi otroci in mladina, jih je potrebno med mašo večkrat nagovoriti in jih motivirati za sodelovanje: družinske maše, maše z otroki in maše z mladino.

Karitas

Škofijska Karitas je za župnijske Karitas pripravila vprašalnik, ki jim je pomagal k sinodalnemu pogovoru in skupni hoji. Prav tako tudi vprašanja za pogovor v župnijskih karitativnih skupinah. Sodelavci Karitas so podali sledeče misli:

Dobroto in sočutje človek vedno nosi v svojem srcu, se pa posebej prebudi, kadar pride do situacije, ko je potrebno pomagati sočloveku, ki se znajde v stiski. Ni vedno enostavno prepoznati dovolj dobro situacij ali družinskih razmer, kjer je potrebna pomoč, kajti stiske ljudi se po navadi skrivajo znotraj družin, za štirimi stenami. Le redki zmorejo sami pristopiti in zaprositi za pomoč. Potrebno je dati priložnost tudi tistim, ki se odmikajo od vere.

Naš cilj pa je spodbuditi dobrodelnost pri mladih in jim zaupati ter jih povabiti k delu po Župnijskih karitas. Ta proces naj se prične že v času osnovne šole. Sodelovanje in povezovanje je ključnega pomena. Le tako z lahkoto zmoremo do zastavljenih ciljev. Želimo si, da bi vedno pravočasno prepoznali stisko posameznika ali družine in ji priskočili na pomoč.

Pri karitativnem delu je priložnost, da vsak posameznik odpre svoje srce.

Prizadevali si bomo, da bi s svojim zgledom in delom v prvi vrsti pomagali, potem pa da bi privabili medse vse več takšnih ljudi, ki bi lahko s srcem sprejeli poslanstvo karitativnega duha.

Po dveh letih omejitve neposrednega srečevanja zaradi covid-19 ugotavljamo, da smo dobili novo poslanstvo, kako se zbuditi iz »zaprtosti« in se vrniti na vsaj prejšnje aktivno delovanje v Karitas.

Mladi – ŠOM

Mlade priteguje in povezuje s Cerkvijo Bog, ki ga v njej najdejo in vedo, da je vedno z njimi. Veliko jim pomeni pogovor o Bogu in o dotiku in vplivu vere na njihovo življenje. Prevzame jih močna izkušnja Boga. Prevzame jih pričevanje duhovnikov, sester in vernikov, gorečih katoličanov. V župniji se osebno srečajo z Bogom, poglobljajo svojo vero in jo tudi delijo naprej. Čutijo prisotnost Boga tudi brez besed, veliko jim pomenijo zakramenti. Zelo jih pritegne oratorij, otroci in njihovo veselje na oratoriju. Zelo veliko jim pomeni povezanost med animatorji, so mala družina, med njimi je medsebojno zaupanje, blizu so si v življenjskih usmeritvah. Všeč jim je, da se tudi sami organizirajo ter poglobljajo vero in odnos z Bogom.

Moti jih neodgovornost mladih, ko se ne držijo svojih obljub, nesodelovanje in zaprtost vase. Pri duhovnikih in redovnicah pogrešajo odprtost in skrb za mlade. Moti jih versko nepoznavanje predvsem Svetega pisma. Plašnost katoličanov, ki se ne oglasijo in se svoje vere sramujejo. Prisila v veri, zaradi katere se mnogi uprejo in jo zapustijo. Moti jih dvoličnost katoličanov, dvojno življenje, praznoverje in nevera.

Mladi si želijo bližine in opore, da lahko poglobljajo versko znanje, da prejmejo več moči za odločitve za življenje po veri. Potrebujejo skupino enako mislečih, da se podpirajo, se med seboj dobro razumejo, si podelijo svoja mnenja, širijo obzorje. Potrebujejo druženje, skupno molitev, slavljenje, duhovne vaje za utrjevanje skupine in za osebno rast v veri.

Mladi so pripravljeni poslušati in slišati najbližje, upoštevati druge. Kot kristjane jih ni strah pokazati svoje vere. Želijo dati mlajšim dober zgled. Pripravljeni so darovati se mladim, jim pomagati, da bi spoznali Boga in našo vero. Želijo moliti, se odpirati Bogu, ga častiti, slaviti in se

upirati sebičnosti. Želijo dati svoj čas, izkušnje mladim, pričevati vernim in nevernim vrstnikom. Želijo biti prisotni pri vsem, kar Cerkev omogoča.

Zakonske skupine

Člani zakonskih skupin so povedali, kaj jih pritegne in povezuje s Cerkvijo. To je gradnja skupnosti, maša in zakramenti, živa Jezusova navzočnost v evharistiji, duhovna rast ob duhovnikovi razlagi Božje besede. Pritegne jih tudi neformalen pogovor z duhovnikom. V Cerkvi najdejo mir, gradijo osebni odnos in zaupanje v Boga. Zavedajo se, Cerkev kaže pot do večnega življenja, ter nam v življenju daje trdnost in oporo. S Cerkvijo jih povezuje delovanje in druženje v skupinah, pomoč pri verski vzgoji zakoncev in otrok, medsebojna pomoč vernikov v molitvi, stiski, težavah, težkih trenutkih.

Moti jih prikrivanje napak znotraj Cerkve, nepovezanost duhovnikov, pretirana skrb za zidove in zunanji izgled – duhovnik je preveč le gospodar, administrator, gradbenik, računovodja in premalo duhovni pastir. Včasih je Cerkev neživljenjska, ni dovolj odkritosti. Opozorili so na nedostopnost in dvoličnost nekaterih duhovnikov, zavračanje dela z ljudmi in skupinami, nepovezanost duhovnika z verniki. Zaznavajo vse manj angažiranosti duhovnikov za delo z mladimi, ki se zato oddaljujejo od Cerkve. Pri nekaterih duhovnikih se čuti površinski odnos do zakramentov. Želijo si več vključenosti laikov. Opažajo premalo pomoči družinam npr. s sodelovanjem družin pri družinskih mašah, sodelovanje družin s petjem, srečanja zakoncev jubilentov. Moti jih ozkoglednost nekaterih duhovnikov do cerkvene glasbe, ko se prepoveduje duhovna ritmična glasba ter nekateri instrumenti za sodelovanje pri sveti maši.

Člani zakonskih skupin si želijo razlago Božje besede na razumljiv način, želijo si oporo občestva Cerkve v trenutkih preizkušenj in veselja ob lepih trenutkih. Druženje enako mislečih, živo občestvo, ki se prilagaja potrebam ljudi. Duhovnika, ki je na razpolago in ljudi pozna, ki daje občutek sprejetosti in pripadnosti, več duhovne pomoči pri iskanju osebne vere. Spodbujanje oddaljenih od Cerkve k vključevanju v župnijsko dogajanje. Da bi lahko laiki sodelovali v župniji, sodelovanje družin pri sveti maši, podpora zakonskim skupinam, tudi z duhovnimi vajami za družine. Pogostejše srečevanje s ključarji, ŽPS ter seznanjanje in sodelovanje pri gospodarski problematiki župnije.

Člani zakonskih skupin so izrekli pripravljenost za molitev, branje beril pri sveti maši, petje na koru, igranje in pripravo družinskih članov za družinske maše. Posamezniki so pripravljene prevzeti vodstvo raznih skupin v župniji: zakonske, molitvene, skupine ministrantov, sodelovati pri Karitas, pri spodbujanju duhovnih poklicev, pri delu z mladimi, sodelovati kot ključar, nagovarjati nove pare za člane zakonske skupine.

Vrtec Lavra

Svoje mnenje so podali tudi zaposleni v župnijskem vrtcu Lavra.

Zavedamo se, da je vera Božji dar, ki je zastonjski, potrebno pa ga je gojiti na najrazličnejše načine. Vsak od nas si želi v Cerkvi srečati in doživeti odprto občestvo, ki sprejme vsakega in ga vključuje v življenje župnije ter povezuje z vesoljno Cerkvijo. Veliko nam pomenijo manjše skupine v župniji, ki imajo različno poslanstvo in kjer lahko čutimo pripadnost ter nekaj konkretnega prispevamo. Moti nas negativizem, rivalstvo in zaprtost nekaterih skupin ali posameznikov. Zavedamo se, da je to odvisno od vseh kristjanov, v veliki meri pa na to vpliva osebnost duhovnikov, zato jih spoštujemo in cenimo. Veseli smo, kadar se uspejo približati posameznikom in ustvarjati toplo župnijsko občestvo z bogato pastoralo, moti pa nas, če so nedostopni ali negativistični. Zadovoljni smo z vsemi oblikami že obstoječe pastorale in tradicijo Cerkve ter smo pripravljene biti tudi sodelavci in soustvarjalci, ne le prejemniki. Njihova kvaliteta in s tem učinkovitost je največ odvisna od voditelja in od vzdušja v občestvu.

Glede priprave na zakramente je potrebno dobro razmisliti in stvari resno prevetriti, saj je preveč stresna in premalo nagovarja. Predvsem zakrament birme bi bilo potrebno prestaviti v drugo življenjsko obdobje. Puberteta ni primeren čas. Otroci bi imeli več od zakramenta, če bi ga prejeli v poznem otroštvu (druga triada, 10 do 13 let), ko so čustveno stabilni in izjemno dojemljivi ali v zreli

mladosti (drugi ali tretji letnik srednje šole). Tudi za otroke je pomembno, da so vključeni v skupine in da doživijo pripadnost občestvu.

Romska skupnost

Prispevek je ob zbiranju romskih skupin in pogovoru zapisala njihova predstavnica.

Želi si več sodelovanja na lokalni ravni s škofijo, potrebno je več dialoga in poslušanja do Romske skupnosti. Potrebno bi bilo, da bi v vseh župnijah, kjer živijo Romi, imeli svojega predstavnika v župnijskem pastoralnem svetu. Na svojem terenu bi povabili k sodelovanju ostale Rome, da bi se vključili v pastoralno življenje oz. Cerkev.

Želim, da bi Cerkev imela več sočutja in zaupanja, da se zgradi most, ki nas bo povezoval. Večina Romov je namreč odrinjena na rob družbenega življenja, kar pomeni, da so ponekod izključeni iz župnij in cerkvenega življenja.

Potrebno je vključiti v pastoralo Romov čim več duhovnikov oziroma laikov ter Romov samih, da bi jih lažje vključili v cerkveno življenje. Zelo malo duhovnikov je in zelo redko so pripravljene stopiti v Romske naselje in tam oznanjati božjo besedo.

Romi si želijo, da bi duhovniki spoštovali romsko kulturo, in se z Romi ukvarjali na primeren način. Na Goriškem se z Romi nihče ne ukvarja, ne Karitas ne duhovniki. Dogaja se, da prihajajo ljudje iz različnih sekt in ver, si vzamejo čas in se z njimi pogovarjajo, jih usmerjajo in tako marsikateri Rom vstopi v sekto ali v kakšno drugo vero (binkoštniki so zelo aktivni).

Duhovnik ima veliko dela, ampak enkrat na leto bi si pa lahko vzel čas tudi za Rome. Duhovnik ve, da v njegovi župniji obstajajo Romi, samo takrat, ko imajo pogreb, krst, zadnje čase tudi cerkvene poroke. »Romi smo se rodili kot kristjani in kristjani hočemo ostati.«

Prispevki posameznikov

Na sinodalna vprašanja so imeli možnost odgovarjati tudi posamezniki. Na tajništvo sinode je prispelo kar nekaj odgovorov.

1. Kaj me pritegne in povezuje s Cerkvijo? Povezuje nas:

- obiski svetih maš (nedeljske svete maše in maše ob praznikih), prejem svete evharistije
- molitev
- pripadnost župniji
- možnost sodelovanja župljanov v različnih župnijskih skupinah (npr. biblični, skupini ministrantov, animatorjev, mladih, bralcev božje besede, molivcev, župnijske Karitas, rož živega rožnega venca, pevci ...)
- spoznanje, da pripadamo vesoljni Cerkvi, ki nas povezuje v eno veliko družino verujočih

Pritegne nas:

- lep obred svete maše: z lepim petjem, kakovostnim nagovorom
- goreč dušni pastir, duhovno bogat
- resnično verni kristjani, ki svojo vero živijo in zanjo pričujejo
- sodelovanje mladih
- pravično in pošteno delovanje Cerkve kot ustanove
- dobrota in skromnost papeža kot voditelja vesoljne Cerkve
- dobri in lepi odnosi v župniji

2. Kaj me moti, česa si želim manj? Moti nas:

- da verniki, župljani velikokrat ne živimo med seboj kot sestre in bratje, povezani v ljubezni in edinosti, to primanjkuje tudi med posvečenimi, duhovniki
- da je veliko vernikov opustilo obisk svetih maš
- razna obrekovanja in kritike tistih, ki se imajo za vzorne vernike
- domnevne nepravilnosti v katoliški Cerkvi (morebitna pedofilija, razne afere ...), ki škodujejo ugledu Cerkve
- vpletanje politike v Cerkev (Cerkev in država morata biti ločeni)
- tradicionalna Cerkev, ki ne prepozna dovolj hitro znamenj časa, v katerem živimo

Želimo si manj:

- tekmovalnosti med župnijskimi sodelavci
- organiziranih srečanj na župnijski ali škofijski ravni, ki ne prispevajo h krepitvi in rasti vere, so zgolj tradicija

3. Kaj potrebujem za ohranjanje vere in kaj si želim? Potrebujemo:

- rast svoje osebne vere s pomočjo dušnega pastirja in osebne verskega izobraževanja (branje verske literature, poslušanje verskih radijskih oddaj ...)
- razna predavanja in izobraževanja, duhovne vaje
- srečanja z drugimi skupinami in izmenjava izkušenj, mnenj
- sodelovanje med župnikom in verniki

Kaj si želimo:

- imeti duhovnika v svoji župniji, imeti maše vsak dan v tednu
- župnijo, v kateri bodo z veseljem sodelovali s svojim znanjem in izkušnjami tudi višje izobraženi župljani
- ohraniti mlade v Cerkvi po prejemu sv. birme
- vernike, ki bodo živeli vero s svojim dejanji
- spodbudo in pohvalo s strani duhovnika
- pritegniti nazaj oddaljene vernike (razvezane, samske, neporočene ...)
- bolj pogost obisk škofa v župniji

4. Kaj sem pripravljen narediti za rast skupnosti – občestva?

- se versko poglabljati in izobraževati ter več moliti
- se povezovati v razne skupine in sodelovati za duhovno in materialno rast župnije

Sklep – v katero smer želimo iti

Odzivi skupin in posameznikov so pokazali, da je v Škofiji Murska Sobota marsikaj dobrega, zdravega, kar je potrebno ohranjati, obenem pa je potrebno iskati nove poti, nove pristope, da evangelij doseže ljudi in jih nagovori. Nekaj poudarkov oz. smerokazov:

- Med starejšo populacijo je še živa in močna tradicionalna vernost, kar ni nič slabega, saj je še vedno močna podlaga za rast osebne vernosti. To bomo ohranjali, obenem pa iskati nove poti oznanjevanja.
- Med dejavnostmi oz. dogodki, ki nagovarjajo vse generacije, je molitev križevega pota na Hotizi. Molitev je organizirana za razne stanove in skupnosti: mlade, družine, dekanije, župnije. To je tudi sad mesečnih molitvenih shodov v Veliki Polani, kamor že dvajset let romajo duhovniki in verniki vseh župnij. Z molitvijo križevega pota in drugimi shodi bomo nadaljevali in s tem krepili vero ob zgledu naših domačih vzornikov in priprošnjikov. K temu pomaga tudi različna literatura na to temo, ki je na razpolago.
- Dejavnost, ki je v naši škofiji še precej živa, so rože živega rožnega venca. Spodbujali bomo vernike, da se v te molitvene skupine vključujejo. Duhovniki bodo spremljali, vodili, spodbujali tiste, ki so že člani ter animatorjem Rož ŽRV pomagali pri iskanju novih molivcev, ko nekdo od članov umre. Enkrat letno bodo pripravili srečanje za člane. Kateheti bodo s to obliko molitve seznanjali tudi otroke in mlade.
- V naši škofiji je kar nekaj romarskih krajev in svetišč: Marijina svetišča v Turnišču, pri Gradu in v Apačah, Halasove postaje (Velika Polana, Hotiza), Odranci s cerkvijo in Božjim služabnikom Alojzijem Kozarjem. Župnik ali nekdo od župljanov bo romarje sprejemal, jih nagovoril, jim ponudil duhovno hrano. Kontakt za možnost obiska bo objavljena na spletni strani škofije in župnij.

Potrebno je tudi spodbujati domače župnije k romanjem v te kraje v škofiji. Dobro bi bilo pripraviti kratek film s predstavitevijo verskih značilnosti določenega kraja (cerkev, duhovniki, verske znamenitosti).

- V škofiji delujeta dva duhovno-pastoralna centra: Kančevci in Veržej. Oba ponujata možnosti za razna srečanja, duhovne obnove, duhovne vaje za različne skupine in stanove. To možnost bomo v prihodnje še bolj izkoristili. Programi bodo vsako leto objavljeni v tiskani in e-obliki. V Turnišču je samostan klaris, kamor ljudje prihajajo molit in krepit svojo vero. To bomo izkoristili kot priložnost za osebno molitev in pogovor s sestrami ter uvajanje otrok in mladih v izkušnjo molitve.
- V župnijah, predvsem na levem bregu Mure, je še živa in močna navada velikih spovedi v adventu in v postu. To obliko verske poglobitve bomo ohranjali in jo krepili z dobro pripravo na spoved in spokornimi bogoslužji.
- Ker pa škofijo hromijo tudi različne rane (tudi spolne zlorabe), se bomo o nastalih težavah odkrito pogovarjali, sprejemali odgovornosti za posamezne situacije, o njih poročali na škofijski spletni strani, korektno sodelovali tudi z ustreznimi državnimi institucijami, z mediji in si še naprej prizadevali za spravo in spreobrnjenje.
- Zaradi pomanjkanja duhovnih poklicev je velik izziv tudi delo za nove duhovne poklice, iskanje in oblikovanje kandidatov za stalne diakone in katehete. V sodelovanju pri bogoslužju bomo že v času osnovnošolske kateheze vzgajali, jih vključevali v župnijsko dogajanje (otroški cerkveni pevski zbor, ministranti, bralci Božje besede ipd.)
- Na področju medijev je veliko možnosti in izzivov. Organizatorji verskih dejavnosti bodo pred dogodkom, pravočasno dali informacijo v javnost. Vsak nosilec funkcije bo poskrbel, da bo dogodek napovedan in bo potem tudi pripravil poročilo o dogodku za objavo v škofijskih medijih. Pastoralna služba poskrbi za objavo. Civilnim medijem bomo pošiljali napoved dogodkov za objavo.
- Škof želi biti še bolj navzoč med ljudmi. V dveh treh letih bo obiskal vse župnije, se neformalno srečal z ljudmi v župniji (ŽPS, skupine, katehiziranci, predst. javnega življenja).
- Župniki župnij, kjer živijo tudi Romi, jih bodo župniki vključevali v življenje župnije in omogočili članstvo v ŽPS-ju. Kateheza otrok pa bo potekala skupaj z ostalimi veroučenci in ne ločeno.
- Potrebna je tudi posebna skrb za zakonske skupine. Potrebno jih je bolj vključiti v pastoralo, v življenje župnije. To je predvsem naloga župnikov.
- Kateheza ne dosega zelenih učinkov. V glavnem ne uspe pripeljati katehizirancev do osebnega srečanja z Jezusom in odločitve za vero. Težava je v tem, da se ta proces prekine s prejemom svete birme oz. zaključkom osnovne šole in se nadaljuje šele ob krstu prvega otroka ali pa šele z njegovim vpisom k župnijski katehezi. Na področju kateheze in oznanjevanja bomo bolj zavzeto izvajali pripravo na krst, organizirali družinsko katehezo, zakonske skupine. Oznanjevanje in kateheza bo podkrepljena s pričevanjem vere voditelja in medsebojni izmenjavi izkušnje vere vseh udeležениh. Birma bo dogodek "na poti" vere in jo bodo prejeli otroci kmalu po prvem obhajilu. Župnik bo aktivno vključen pri vseh oblikah kateheze in bo tudi sam katehiziral vsaj kakšno skupino (prvoobhajanci).

br. Stane Bešter
Škofijski referent za sinodo

dr. Franc Zorec
voditelj Pastoralne službe

Alojzij Kozar
generalni vikar

dr. Peter Štumpf
škof

Prilogi: Zloženka; Škofovo pastirsko pismo